

Disposicions generals – Protocols

PROTOCOL sobre les actuacions a realitzar davant d'ocupacions sense títol de béns immobles de titularitat municipal.

La Comissió de Govern en sessió celebrada el dia 26 d'octubre aprovà el següent acord:

(30/2023) Aprovar el Protocol sobre les actuacions a realitzar davant d'ocupacions sense títol de béns immobles de titularitat municipal. Publicar-lo a la Gasetta Municipal de Barcelona, a la seu electrònica o al web municipal. Inscriure-l al Registre Municipal d'Instruccions i Circulars, donant així compliment a l'Acord de la Comissió de Govern de 15 d'abril de 2015.

Protocol sobre les actuacions a realitzar davant d'ocupacions sense títol de béns immobles de titularitat municipal.

L'article 28 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, de patrimoni de les administracions públiques, imposa l'obligació a aquestes de defensar i protegir el seu patrimoni, exercint les potestats administratives i accions judicials procedents.

En aquest mateix sentit, l'art. 167 del Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals, determina que aquests tenen plena capacitat jurídica per exercir tota mena d'accions i recursos en defensa dels seus béns i drets.

Així, davant les situacions d'ocupacions sense títol d'immobles de titularitat municipal, l'Ajuntament té la potestat i l'obligació d'actuar per preservar el seu patrimoni i defensar l'interès general, exercint totes les accions i potestats que legalment es preveuen.

En aquest sentit, es pretén establir unes pautes als òrgans i entitats dependents de l'Ajuntament de Barcelona que gestionen béns immobles de titularitat municipal per tal que es dugui a terme, de manera coordinada i sense dilacions les actuacions necessàries per a la defensa dels interessos municipals, amb l'objectiu de preservar el patrimoni municipal i reclamar, en tot cas, els danys i perjudicis que es puguin produir en els béns i a la hisenda municipal.

Atès que l'incompliment per part dels òrgans gestors d'aquesta obligació de defensa dels interessos municipals pot comportar responsabilitats de índole diversa, especialment comptable i, inclús, de caràcter penal, amb aquest protocol es pretén donar unes pautes d'actuació que ajudin als gestors i gestores d'aquests béns a evitar aquestes possibles responsabilitats.

Així mateix, amb aquest protocol també es vol evitar que es consolidin situacions d'ocupacions de béns immobles sense títol habilitant, les quals poden constituir un risc per a les pròpies persones ocupants, per al veïnat i per qualsevol tercera persona, en la mesura que sovint se'n fa un ús totalment inadequat.

Tanmateix, s'exclou de l'àmbit objectiu d'aplicació del present protocol les ocupacions d'habitatges de titularitat municipal, en la mesura que existeix una normativa específica i s'han dictat ja algunes Instruccions per part dels òrgans i organismes municipals competents que és convenient de respectar, sens perjudici que en tot cas introdueixin els ajustos corresponent.

En aquest sentit, correspon a la Gerència d'Habitatge i a l'Institut Municipal d'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona, promoure l'actualització dels protocols als efectes de tutelar els mateixos interessos que es garanteix amb el present.

Per tot l'exposat, i a la vista que la Taula de Policia Administrativa de Ciutat s'ha posicionat favorablement a aquest protocol en sessió del 23 de gener de l'any 2020, la Comissió de Govern per acord de data 26 d'octubre de 2023 APROVA el present Protocol sobre les actuacions a realitzar davant d'ocupacions sense títol de béns immobles de titularitat municipal.

1. Objecte:

Aquest protocol té per objecte establir els criteris d'actuació davant d'ocupacions sense títol de béns immobles de titularitat municipal.

2. Àmbit subjectiu:

El present protocol és d'aplicació a tots els òrgans i entitats dependents de l'Ajuntament de Barcelona (en endavant òrgan gestor) que tinguin adscrits o encomanada la gestió de béns immobles de titularitat municipal, ja siguin béns de domini públic com patrimonials.

3. Supòsits exclosos:

En cas d'ocupació sense títol habilitant d'habitatges de titularitat pública no és d'aplicació el present protocol, atès que cal atènyer-se a la normativa específica i a les instruccions dels òrgans competents en matèria d'habitatge de l'Ajuntament de Barcelona.

4. Actuacions i procediments:

I.-Quan tingui coneixement de l'ocupació de béns immobles de titularitat municipal, l'òrgan que tingui adscrits béns o que n'assumeixi la seva gestió ha de vetllar per tal de mantenir i defensar la integritat i el destí de tots els béns que té sota la seva custòdia, de manera que quan tingui coneixement de la possible ocupació d'aquests béns, immediatament ha de realitzar totes les actuacions que siguin necessàries per tal de defensar la integritat del patrimoni i dels interessos municipals.

Quan l'òrgan gestor no tingui atribuïda la competència per a la recuperació de la possessió de l'immoble, haurà de comunicar immediatament la situació de l'ocupació a l'òrgan competent per tal que sigui aquest qui realitzi les actuacions necessàries en defensa del patrimoni.

L'òrgan gestor ha d'activar les accions i procediments administratius que corresponguin o, en el seu cas, comunicar la situació d'ocupació a l'òrgan competent per tal que activi els procediments oportuns, d'acord amb el què preveu el Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de patrimoni dels ens locals, el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases de règim local, la Llei 33/2003, de patrimoni de les administracions públiques, i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre de procediment administratiu comú de les administracions públiques, per tal de recuperar la possessió dels béns i rescabalar l'Ajuntament de tots els danys i perjudicis que l'ocupació hagi pogut ocasionar –s'hi inclouran totes les despeses que es derivin de la recuperació de la possessió, els desperfectes que s'hagin detectat, les despeses de consum d'aigua, electricitat, gas o altres subministraments o qualsevol altra despesa fins a obtenir la total indemnitat municipal.

II.- En tot cas, l'òrgan gestor resta obligat a requerir i reclamar a les persones ocupants tots els danys i perjudicis que l'ocupació hagi pogut produir, instant quantes accions judicials i administratives pertocuin per tal de rescabalar l'Ajuntament.

A aquests efectes, cal que consti a l'expedient la identificació de les persones que ocupen el bé immoble sense títol i la quantificació dels danys al patrimoni i a la Hisenda municipal.

III.- L'òrgan gestor ha d'instar la interposició de les accions i demandes judicials que correspongui, ja sigui davant de la jurisdicció civil, contenciosa administrativa o, si s'escau i en última instància, la penal, per tal de defensar tots els interessos municipals.

En aquest sentit, l'òrgan gestor ha d'efectuar la comunicació corresponent i trametre tota la documentació necessària als serveis jurídics centrals de l'Ajuntament de Barcelona.

IV.- Tan aviat es tingui coneixement d'una possible ocupació d'un bé municipal s'ha de comprovar que certament es tracta d'un bé immoble de titularitat municipal i determinar la seva naturalesa demanial o patrimonial, als efectes de definir les accions a dur a terme.

Seguidament, s'han d'efectuar les accions següents:

- a) Confirmar l'ocupació, mitjançant les actuacions de comprovació oportunes, determinant, si és possible, des de quan es produeix l'ocupació
- b) Identificar, mitjançant la realització de les actuacions que siguin procedents, les persones que ocupen el bé immoble sense cap títol.
- c) Comprovar si l'ocupació comporta una situació de risc, tant per les persones ocupants, les persones del veïnat o altres persones i pel propi bé i adoptar les actuacions que pertocin per protegir les persones i els béns.
- d) Determinar i, en el seu cas, quantificar els danys al patrimoni i a la Hisenda municipal. En particular, caldrà valorar i quantificar si, per part municipal, s'han assumit despeses per raó del subministrament d'aigua i electricitat o per qualsevol altre motiu, que han de repercutir en els comptes municipals.

V.- L'òrgan gestor en tots els casos pot valorar l'oportunitat d'una mediació amb les persones ocupants per tal de facilitar la desocupació immediata del bé i, si s'accepta aquesta, poden intervenir, si escau, els Serveis Socials de l'Ajuntament. Sempre que es detectin situacions de vulnerabilitat s'ha de donar compte a l'Àrea de Drets Socials.

VI.- En supòsits que no s'abandoni voluntàriament el bé immoble ocupat, per tal d'evitar la consolidació d'aquestes situacions, s'ha de procedir a l'execució forçosa d'acord amb l'art. 99 i ss de la Llei 39/2015 de PACAP, llevat que pertocui l'exercici d'una acció judicial.

En tot cas, s'ha d'advertir que si el bé immoble constituís domicili de les persones ocupants cal obtenir l'autorització judicial prèvia per tal de poder accedir-hi, de conformitat amb l'art. 8.6 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

VII.- Si en el tràmit d'execució o en el de comprovació dels fets, s'evidencien indicis de delictes s'ha de requerir a la GUB per tal que aixequi l'atestat corresponent i inici les actuacions oportunes.

5. Seguiment:

L'òrgan gestor ha de reportar a la Gerència Municipal - Gerència de Coordinació Territorial i Proximitat les dades de seguiment i d'incidències en relació amb l'aplicació del present protocol i es farà el seguiment en la Taula de Policia Administrativa i la Ponència d'Ocupacions.

6. Publicitat i eficàcia:

El present Protocol entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació a la Gasetta Municipal.